

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. [signature] С. В.

Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№88917102018

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Соціальне регулювання поведінкових девіацій

(назва дисципліни)

підготовки

магістр

(назва освітнього ступеня)

спеціальності

231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми (спеціалізації)

Соціальна робота

(шифр і назва освітньої програми)

Програма навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» підготовки магістра, галузі знань «23 Соціальна робота», спеціальності «231 Соціальна робота», за освітньою програмою «Соціальна робота», 18.09.2018 р. – 14 с.

Розробник: Сушик Н. С., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: Заремба Л. В., доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол №2 від 18.09.2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Гусак П. М.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією педагогічного факультету

протокол № 2 від 18.09. 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Антонюк В. З.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Характеристика навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» для денної форми навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	«23 Соціальна робота», «231 Соціальна робота», «Соціальна робота», «магістр»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 6 курс
ІНДЗ: немає		Семестр 11-ий
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
Форма контролю: залік		

Таблиця 2

Характеристика навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» для заочної форми навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	«23 Соціальна робота», «231 Соціальна робота», «Соціальна робота», «магістр»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 7 курс
ІНДЗ: немає		Семестр 13-ий
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 14 год.
Форма контролю: залік		

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» є сформувати професійну компетентність фахівців із соціальної роботи та роботи з суб'єктами пробації, викладачів оптимально та ефективно здійснювати соціальне регулювання девіантної поведінки дітей і молоді.

Завданнями навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» є сформувати:

1) здатність аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей

соціальної роботи.

- 2) систему знань з соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді;
- 3) вміння та навички оптимально й ефективно здійснювати соціальну профілактику девіантної поведінки дітей і молоді;
- 4) здатність демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності;
- 5) здатність організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати та координувати командну роботу.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» із теорією та технологіями соціальної роботи, соціальною педагогікою, психологією, соціологією.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні проблеми і професійні завдання в галузі соціальної роботи, що передбачає здійснення соціального регулювання девіантної поведінки дітей і молоді.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність аналізувати інформацію, оцінювати можливості її використання в професійній діяльності.
2. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).
4. Здатність розробляти і управляти соціальними проектами.
5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, партнерство.

Фахові компетентності (ФК):

1. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації щодо попередження девіантної поведінки дітей і молоді.
2. Здатність розробляти та впроваджувати програми соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
3. Здатність застосовувати форми, методи, засоби соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
4. Здатність оцінювати процес і результат соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів професійної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді

Тема 1. Соціальна профілактика девіантної поведінки дітей і молоді

Сутність і причини формування девіантної поведінки дітей і молоді. Класифікації девіантної поведінки дітей і молоді за різними критеріями. Сутність, види, об'єкт, суб'єкти соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді. Принципи, стратегії, моделі соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді. Програма соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.

Тема 2. Форми соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді

Сутність, ознаки, класифікація форм соціальної профілактики. Відеолекторій як форма соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді: технологія проведення. Тренінг як групова форма соціальної профілактики девіантної поведінки

дітей і молоді: технологія проведення. Ігрова година з використанням настільних просвітницько-профілактичних ігор: технологія проведення. Просвітницько-профілактичне заняття з використанням коміксів: технологія проведення.

Тема 3. Методи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді

Сутність і класифікація методів соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді. Сутність, особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методів: інформаційного повідомлення, мозкового штурму, дискусії, вправ або вправління, кейсів (розв'язання проблемних ситуацій).

Тема 4. Кодекс безпечного освітнього середовища (КБОС)

Сутність та принципи безпечного освітнього середовища. Мета, завдання, практичне значення документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища». Структура документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища». Алгоритм розроблення документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища». Моніторинг дотримання положень КБОС.

Змістовий модуль 2. Практичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді

Тема 5. Соціальна профілактика булінгу серед дітей і молоді

Сутність, особливості, класифікація булінгу за різними критеріями. Етапи та структура булінгу. Індивідуальні характеристики буллера (агресора). Індивідуальні характеристики дітей-жертв булінгу. Алгоритм дій педагогічних працівників ЗЗСО та фахівців соціальної сфери з метою виявлення та реагування на ситуацію булінгу серед дітей і молоді. Програма соціальної профілактики булінгу серед дітей і молоді. Партнерська мережа освітнього закладу з метою виявлення, реагування, профілактики булінгу серед дітей і молоді. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики булінгу серед дітей і молоді.

Тема 6. Соціальна профілактика торгівлі людьми серед молоді

Сутність, причини, етапи, наслідки торгівлі людьми. Сутність, види, мета, завдання, зміст соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді. Діагностика ставлення молоді до проблеми торгівлі людьми. Програма соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді. Форми, методи, засоби соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді. Практичні рекомендації для проведення соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді.

Тема 7. Соціальна профілактика віктимної поведінки дітей і молоді

Сутність, класифікація, етапи формування віктимної поведінки дітей і молоді. Сутність, види, мета, завдання, зміст соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді. Діагностика схильності дітей і молоді до віктимної поведінки. Програма соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді. Форми, методи, засоби соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді.

Тема 8. Соціальна профілактика адиктивної поведінки дітей і молоді

Сутність і причини формування адиктивної поведінки дітей і молоді. Класифікація й етапи формування адиктивної поведінки дітей і молоді. Сутність, види, мета, завдання, зміст соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді. Програма соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді. Форми, методи, засоби соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді.

Структура навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання представляється у вигляді таблиці 3 і таблиці 4.

Таблиця 3

Структура навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. занят.	Сам. роб.	Консультації
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді					
Тема 1. Соціальна профілактика девіантної поведінки дітей і молоді	14	2	2	9	1
Тема 2. Форми соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді	14	2	2	9	1
Тема 3. Методи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді	14	2	2	9	1
Тема 4. Кодекс безпечного освітнього середовища (КБОС)	14	2	2	9	1
Разом за модулем 1	56	8	8	36	4
Змістовий модуль 2. Практичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді					
Тема 5. Соціальна профілактика булінгу серед дітей і молоді	18	4	4	9	1
Тема 6. Соціальна профілактика торгівлі людьми серед молоді	18	4	4	9	1
Тема 7. Соціальна профілактика віктимної поведінки дітей і молоді	14	2	2	9	1
Тема 8. Соціальна профілактика адиктивної поведінки дітей і молоді	14	2	2	9	1
Разом за модулем 2	64	12	12	36	4
Всього годин:	120	20	20	72	8

Таблиця 4

Структура навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. занят.	Сам. роб.	Консультації
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді					
Тема 1. Соціальна профілактика девіантної поведінки дітей і молоді	14	2	–	10	2
Тема 2. Форми соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді	14	–	2	10	2
Тема 3. Методи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді	13	–	2	10	1
Тема 4. Кодекс безпечного освітнього середовища (КБОС)	11	–	–	10	1
Разом за модулем 1	52	2	4	40	6
Змістовий модуль 2. Практичні основи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді					
Тема 5. Соціальна профілактика булінгу серед дітей і молоді	18	2	2	12	2
Тема 6. Соціальна профілактика торгівлі людьми серед молоді	18	2	2	12	2

Тема 7. Соціальна профілактика віктимної поведінки дітей і молоді	16	2	–	12	2
Тема 8. Соціальна профілактика адиктивної поведінки дітей і молоді	16	–	2	12	2
Разом за модулем 2	68	6	6	48	8
Всього годин:	120	8	10	88	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Скласти глосарій основних понять з навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» за алфавітом: девіантна поведінка, агресивна поведінка, адиктивна поведінка, аморальна поведінка, віктимна поведінка, делінквентна поведінка, конфліктна поведінка, суїцидальна поведінка, соціальна профілактика девіантної поведінки дітей і молоді, форма соціальної профілактики, відеолекторій, тренінг, настільна просвітницько-профілактична гра, ігрова година з використанням настільних просвітницько-профілактичних ігор, комікс, просвітницько-профілактичне заняття з використанням коміксів, метод соціальної профілактики, інформаційне повідомлення, мозковий штурм, дискусія, метод вправ або вправляння, метод кейсів (розв'язання проблемних ситуацій), освітнє середовище, безпечне освітнє середовище, кодекс безпечного освітнього середовища, буллінг, кібербуллінг, буллер (агресор), жертва буллингу, соціальна профілактика буллингу серед дітей і молоді, торгівля людьми, зовнішня і внутрішня торгівля людьми, вербування особи, експлуатація особи, молодь, соціальна профілактика торгівлі людьми, віктимізація, віктимність, етапи формування віктимної поведінки, соціальна профілактика віктимної поведінки дітей і молоді, психоактивна речовина, хімічна адиктивна поведінка, нехімічна адиктивна поведінка, соціальна профілактика адиктивної поведінки, здоров'я, здоровий спосіб життя, здоров'язберезувальні компетенції.

2. Побудувати партнерську мережу закладу загальної середньої освіти з метою соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і учнівської молоді (див. таблиця 5).

Таблиця 5

Партнерська мережа закладу загальної середньої освіти з метою соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і учнівської молоді

№	Назва партнерської організації	Короткий перелік послуг партнерської організації, потрібних освітньому закладу
1.	Центр практичної психології та соціальної роботи управління освіти Луцької міської ради	
2.	Служба у справах дітей Луцької міської ради	
3.	Управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Луцької міської ради	
4.	Сектор кримінальної міліції у справах дітей Луцького МВ УМВС України у Волинській області	

3. Підібрати діагностичний інструментарій для вивчення рівня сформованості девіантної поведінки дітей і молоді: 1) агресивної; 2) адиктивної; 3) аморальної; 4) віктимної; 5) делінквентної; 5) конфліктної; 6) суїцидальної тощо.

4. Розробити програму первинної соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді (наприклад, соціальної профілактики агресивної поведінки дітей і молоді; соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді; соціальної профілактики делінквентної поведінки дітей і молоді; соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді, соціальної профілактики суїцидальної поведінки дітей і молоді).

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форми оцінювання: усне опитування у вигляді мультимедійного представлення розробленого за темами проєктів, модульна контрольна робота, підсумкове тестування.

Таблиця 6.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» для денної форми навчання

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1								Модуль 2		
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	30	
4	4	4	4	8	8	4	4			

Таблиця 6.2

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Соціальне регулювання поведінкових девіацій» заочної форм навчання

Поточний контроль (макс = 40 балів)					Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			МКР 1	МКР 2	100
T2	T3	T5	T6	T8	30	30	
8	8	8	8	8			

Таблиця 6.3

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	

1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
--------	--------------	--

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Активізація соціальної роботи в місцевих громадах : досвід впровадження освітньо-профілактичного компонента проекту «Попередження торгівлі людьми шляхом розвитку соціальної роботи та мобілізації громад, 2009–2011 роки» / О. В. Безпалько, Т. Г. Веретенко, І. Д. Зверева, Ю. В. Малієнко, Ж. В. Петрочко. – К. : ТОВ «Основа», 2012. – 148 с.
2. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки : посіб. для спец. приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній / за заг. ред.: Р. Х. Вайноли, Т. Л. Лях; авт.-упор.: О. В. Безпалько та ін. – К. : ТОВ «ДКБ «РОТЕКС», 2007. – 190 с.
3. Андронникова О. О. Виктимное поведение подростков: факторы возникновения и профилактика : монография / О. О. Андронникова ; Новосибирск : НГИ, 2005. – 300 с.
4. Бірюкова М. Зробимо Інтернет безпечним для дітей. Тренінгове заняття / М. Бірюкова // Соціальний педагог. – 2012. – № 7 (67). – С. 37–42.
5. Бовть О. Б. Віктимна поведінка як психологічна проблема / О. Б. Бовть // Соц. психологія. – 2004. – № 4 (6). – С. 14–22.
6. Бовть О. Б. Проблеми шкільної віктимізації та її запобігання / О. Б. Бовть // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 4. – С. 105–116.
7. Брочковська Ю. Б. Булінг як соціально-психологічна проблема / Ю. Б. Брочковська, С. С. Стельмах // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер.: Психологічна. – 2011. – Вип. 2. – С. 145–154.
8. Бэрон Р. Агрессия / Р. Бэрон, Д. Ричардсон. – СПб. : Питер, 2001. – 352 с.
9. Вакуліч Т. М. Психологія віктимної поведінки : навч. посіб. / Т. М. Вакуліч. – Київ : Наук. світ, 2009. – 152 с.
10. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах / Л. М. Вольнова. – Ч. 1. Теоретична частина. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.
11. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» у двох частинах. – Ч. II. Практична частина / Л. М. Вольнова. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 193 с.
12. Галопом по Європах: настільна просвітницько-профілактична гра : інструкція та метод. реком. / авт. кол.: Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна. – К. : УФ «Благополуччя дітей», 2011. – 55 с.
13. Голоцван О. А. Я – моє здоров'я – моє життя: навч.-метод. посіб. / О. А. Голоцван. – К.: Навч. книга, 2005. – 45 с.
14. Гусак П. М. Профілактика вживання психоактивних речовин підлітками [Текст] : монографія / П. М. Гусак, Т. А. Мартинюк, І. І. Сидорук. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 484 с.
15. Данильчук Л. О. Профілактика торгівлі людьми: технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю / Л. О. Данильчук // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2011. – № 8. – С. 102–107.
16. Дети в кризисных ситуациях: профилактика негативных явлений и социально-психологическая помощь / под общ. ред. И. Д. Зверевой. – К.: Научн. свет, 2001. – 63 с.

17. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Зверевої. – Київ ; Сімферополь : Універсум, 2012. – 536 с.
18. Євсюкова М. Урок «Безпечний Інтернет». Для дітей-користувачів мережі Інтернет (11–16 років) // Соціальний педагог. – 2012. – № 7. – С. 35–36.
19. Желізняк Л. Д. Веб-квест «Безпека в Інтернеті» / Л. Д. Желізняк // Інформатика в школі. – 2014. – № 1. – С. 42–44.
20. Знаємо та реалізуємо свої права: навч.-метод. посіб. / С. Ф. Константинов, Я. М. Квітка, Ж. В. Савич, Н. О. Лещук. – К.: Наш час, 2007. – 224 с.
21. Ковальчук Л. Г. Основні теоретико-методологічні засади соціально-педагогічної профілактики торгівлі дітьми / Л. Г. Ковальчук // Вісн. Черкас. університету. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2008. – Вип. 123. – С. 66–71.
22. Лещук Н. О. Програма факультативного курсу «Сприяння просвітницькій роботі «рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя»: навч.-метод. посіб. / Н. О. Лещук, Ж. В. Савич. – К.: Наш час, 2007. – 52 с.
23. Лях Т. Л. Комікси у профілактичних програмах / Т. Л. Лях // Соціальний педагог. – 2014. – №1 (85). – С. 4–11.
24. Лях Т. Л. Настільні ігри як інтерактивний метод просвітницько-профілактичної роботи / Т. Л. Лях // Соціальна робота в Україні : теорія та практика. – 2009. – № 4. – С. 37–45.
25. Лях Т. Л. Програма «Твоє життя – твій вибір!» : Використання коміксів у профілактично-виховній роботі : метод. реком. // Т. Л. Лях. – УФ «Благополуччя дітей», 2011. – 16 с.
26. Моє майбутнє: навч.-метод. посіб. / Ж. В. Савич, З. А. Сивогракова, Н. О. Лещук. – К.: Наш час, 2007. – 48 с.
27. Найдьонова Л. А. Кібербулінг, або віртуальна агресія: способи розпізнання і захист дитини : методичні рекомендації / Л. А. Найдьонова // Бібліотека «Шкільного світу». Психолог. Бібліотека. – 2014. – № 6. – С. 1–91.
28. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога / Р. В. Овчарова. – М.: ТЦ «Сфера», 2001. – 480 с.
29. Організація роботи з розв'язання проблеми насильства в школі: навч.-метод. посіб. / упор.: Є. В. Дубровська, М. Е. Ясеновська. – К., 2011. – 96 с.
30. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 7 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К. : ФО-П Буря О.Д., 2014. – 188 с.
31. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 8 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К. : ФО-П Буря О.Д., 2014. – 168 с.
32. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 9 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К. : ФО-П Буря О.Д., 2014. – 164 с.
33. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 10 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К. : ФО-П Буря О.Д., 2014. – 140 с.
34. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 11 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К. : ФО-П Буря О.Д., 2014. – 132 с.
35. Петрановська Л. Шкільне цькування як хвороба групи: причини й лікування [Електронний ресурс] / Л. Петрановська // Матеріали Міжнародної практичної конференції «Сучасна сім'я. Профілактика ризикованої поведінки» (27–28 квітня 2016 р.). – К.: «Український фонд «Благополуччя дітей». – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=KVDPOyvvkM0>

36. Предотвращение насилия в образовательных учреждениях: метод. пособие для педагогических работников / Л. А. Глазырина, М. А. Костенко; под ред. Т. А. Епояна. – М.: БЭСТ-принт, 2015. – 145 с.
37. Профілактика ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки серед вихованців притулків для неповнолітніх: збірка інформаційних, методичних, ілюстративних матеріалів для спеціалістів / за заг. ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях; авт.-упор.: О. В. Безпалько та ін. – К., 2004. – С. 5–15.
38. Прояви турботу і обачливості: навч.-метод. посіб./ О. А. Голоцван, Б. М. Ворник. – К.: Наш час, 2007. – 232 с.
39. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: метод. посіб. / автор.-упоряд.: Т. В. Вовчок, Н. П. Степура, І. С. Даниленко та ін.; за заг. ред. Т. П. Цюман. – К.: ВПЦ «Експрес». – 2009. – 328 с.
40. Развитие и воспитание детей, ставших жертвами неблагоприятных условий (социально-педагогическая виктимология) // Основы социальной педагогики: учеб. пособ. / под. ред. П. И. Пидкасистого. – М.: Пед. общ. России, 2002. – С. 148–153.
41. Рожеві окуляри: настільна просвітницько-профілактична гра : інструкція та метод. реком. / авт. кол.: Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна. – К. : УФ «Благополуччя дітей», 2011. – 20 с.
42. Руководство по реализации программы «Профилактика и реагирование на насилие в школах Восточно-Казахстанской области». – Астана: ЮНИСЕФ, 2014. – 100 с.
43. Руланн Э. Как остановить травлю в школе: Психология моббинга / Э. Руланн. – М: Генеза, 2012. – 264 с.
44. Солдатова Г. Буллинг в школах – что это такое и как с ним бороться?: видеолекция [Электронный ресурс] / Г. Солдатова. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=LcLU0EKqGtw>
45. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред. І. Д. Звереві. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
46. Соціальна профілактика торгівлі людьми : навч.-метод. посібник / за ред. К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної. – К. : ТОВ «Агентство «Україна»», 2007. – 352 с.
47. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: посібник для підвищення кваліфікації психологів центрів соціальних служб для молоді. Ч. 5. / за ред. А. Я. Ходорчук. – К.: ДЦССМ, 2003. – 264 с.
48. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.-метод. посіб. / К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової / [та ін.]; [«Агентство «Україна»»]. – К., 2011. – 292 с.
49. Спілкуємося й діємо: навч.-метод. посіб. / Ж. В. Савич, О. В. Безпалько. – К.: Наш час, 2006. – 120 с.
50. СТОП-насильству! : просвітницько-профілактична настільна карткова гра : метод. реком. / авт. кол.: Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, О. М. Нікітіна, К. В. Сергеева. – Видавничо-поліграфічна компанія «ОБНОВА», 2011. – 20 с.
51. Сушик Н. Буллинг среди детей как социально-педагогическая проблема в загальноосвітніх навчальних закладах [Електронний ресурс] / Н. Сушик // Нова педагогічна думка. – 2017. – № 1(89). – С. 49-52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2017_1_14
52. Сушик Н. Програма діяльності соціального педагога з формування безпечної поведінки підлітків у мережі Інтернет / Н. Сушик // Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи: Збірник статей// FOLIA COMENIANA : Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. Осадченко І. І. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. – С. 72–76.
53. Сушик Н. С. Програма первинної соціально-педагогічної профілактики віктимної поведінки підлітків у загальноосвітньому навчальному закладі / Н. С. Сушик, П.

В. Панасюк // Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (5–6 травня 2016 р., м. Ніжин) / за заг. ред. О. В. Лісовця. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2016. – С. 167–171.

54. Сушик Н. Соціальна профілактика девіантної поведінки підлітків [Електронний ресурс] / Н. Сушик // Нова педагогічна думка. – 2018. – № 1(93). – С. 83–86. – Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/241725.pdf>

55. Сушик Н. Соціально-педагогічна профілактика віктимної поведінки підлітків: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / Н. Сушик // Нова педагогічна думка. – 2016. – № 1(85). – С. 38-41. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2016_1_12

56. Сушик Н. Соціально-педагогічна профілактика торгівлі людьми серед учнівської молоді: мета, завдання, зміст, види, форми, методи / Н. Сушик, О. Шинкарук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : [зб. наук. праць]. Сер.: Педагогічні науки. – 2015. – № 1 (302). – С. 173–177.

57. Твоє життя – твій вибір: навч. - метод. посіб. / З. А. Сивогракова, Н. О. Лещук, Н. В. Зимівець, Т. П. Авельцева, І. Г. Сомова. – К.: Наш час, 2006. – 167 с.

58. Творимо разом світ, безпечний для дитини : інфор. метод. матеріали / наук. кер. та ред. І. Д. Звереві. – К. : Український фонд «Благополуччя дітей», 2012. – 268 с.

59. Цюман Т. П. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. [Електронний ресурс] / Т. П. Цюман, Н. І. Бойчук / за заг. ред. Цюман Т. П. – К. : Український фонд «Благополуччя дітей», 2018. – 56 с. – Режим доступу: https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/KBOS_book.pdf

60. Школа без насилія: метод. пособие / под ред. Н. Ю. Синягиной, Т. Ю. Райфшнайдер. – М.: АНО «ЦНПРО», 2015. – 150 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Перелік питань до заліку

1. Сутність і причини формування девіантної поведінки дітей і молоді.
2. Класифікації девіантної поведінки дітей і молоді за різними критеріями.
3. Діагностика девіантної поведінки дітей і молоді.
4. Сутність, види, мета, завдання соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді
5. Об'єкти, суб'єкти соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
6. Принципи соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
7. Стратегії, моделі соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
8. Діагностика девіантної поведінки дітей і молоді.
9. Програма соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
10. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
11. Сутність, ознаки, класифікація форм соціальної профілактики.
12. Відеолекторій – форма соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
13. Технологія проведення відеолекторію.
14. Тренінг – групова форма соціальної профілактики девіантної поведінки дітей і молоді.
15. Технологія проведення тренінгу.
16. Ігрова година з використанням настільних просвітницько-профілактичних ігор.
17. Технологія проведення ігрової години з використанням настільних просвітницько-профілактичних ігор.
18. Просвітницько-профілактичне заняття з використанням коміксів.
19. Технологія проведення просвітницько-профілактичного заняття з використанням коміксів.

20. Сутність, класифікація методів соціальної профілактики.
21. Особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методу інформаційного повідомлення.
22. Особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методу мозкового штурму.
23. Особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методу дискусії.
24. Особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методу вправ або вправляння.
25. Особливості, етапи, умови оптимального й ефективного застосування методу кейсів (розв'язання проблемних ситуацій).
26. Сутність і принципи безпечного освітнього середовища.
27. Мета, завдання, практичне значення документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища».
28. Структура документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища».
29. Алгоритм розроблення документа закладу освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища».
30. Моніторинг дотримання положень КБОС.
31. Сутність, особливості булінгу серед дітей і молоді.
32. Класифікація булінгу за різними критеріями.
33. Етапи та структура булінгу.
34. Індивідуальні характеристики буллера (агресора).
35. Індивідуальні характеристики дітей-жертв булінгу.
36. Діагностика соціально-психологічної атмосфери в учнівських, педагогічному колективах, ефективності соціальної профілактики булінгу в ЗЗСО.
37. Алгоритм дій педагогічних працівників ЗЗСО та фахівців соціальної сфери з метою виявлення та реагування на ситуацію булінгу серед дітей і молоді.
38. Програма соціальної профілактики булінгу серед дітей і молоді.
39. Партнерська мережа освітнього закладу з метою виявлення, реагування, профілактики булінгу серед дітей і молоді.
40. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики булінгу серед дітей і молоді.
41. Сутність, причини торгівлі людьми.
42. Етапи та наслідки торгівлі людьми.
43. Сутність, види, мета, завдання, зміст соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді.
44. Діагностика ставлення молоді до проблеми торгівлі людьми.
45. Програма соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді.
46. Форми, методи, засоби соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді.
47. Практичні рекомендації для проведення соціальної профілактики торгівлі людьми серед молоді.
48. Сутність, етапи формування віктимної поведінки дітей і молоді.
49. Класифікація віктимної поведінки дітей і молоді.
50. Сутність, види, мета, завдання, принципи соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді.
51. Діагностика схильності дітей і молоді до віктимної поведінки
52. Програма соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді.
53. Форми, методи, засоби соціальної профілактики віктимної поведінки дітей і молоді.
54. Сутність і причини формування адиктивної поведінки дітей і молоді.
55. Класифікація адиктивної поведінки дітей і молоді.

56. Етапи формування адиктивної поведінки дітей і молоді.
57. Сутність, види, мета, завдання соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді.
58. Програма соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді.
59. Форми, методи, засоби соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді.
60. Практичні рекомендації для підвищення ефективності соціальної профілактики адиктивної поведінки дітей і молоді.